

Leidžia Spaudos b-vė „Sviesa“

Redakcijos ir Administracijos

adresas:

LIETUVIS BRAZIL.“

Rua Bandeirantes, 92

(Bom Retiro)

Tel.: 4-1125

Caixa postal, 1764.

S. Paulo.

LIETUVIS BRAZILIOJ

JORNAL LITHUANO

numeris 300 reis
 Prenumeratos kaina:
 Brazilioj metams-10\$000
 pusei - 6\$000 atskiriems
 mesiams po 1\$000.
 Užsienin:
 metams — 20\$000 pusei
 metu 12\$000.
 Redaguoja
 St. Vancevicius

5-ti METAI.

SÃO PAULO, 1933 m. Rugpiūčio - Agosto mėn. 26 d.

252388

NR. 34 (242)

TRANSATLANTINIAI LAKŪNAI

Žuvo dėl nepalankių oro sąlygų

Mes gyvename labai toli nuo savo gimtosios šalies, to dėl visi svarbesnieji įvykiai mus daug vėliau tepasiekia, kaip kitas lietuvių kolonijas užsieny. Štai kad ir pasaulinės reikšmės dviejų lietuvių — lakūnų, Dariaus ir Girėno, žygis perlėkti Atlanto okeaną iš New Yorko į Kauą mums tebuvo žinomas iš labai trumpų telegramų: liepos 15 d. jie išėkė Lietuvon... Iš 16 į 17 d. jie žuvo Rytprusiuose, netoliese Lietuvos, kurios garbei savo žygį aukavo...

Negalėdami niekuo kitu šito lietuvių gražaus žygio paminėti, mes skiriame išties šį laikraščio numerį jų atminimui. Lietuvos sakalai jau suglaudė sparnus, jie miega amžinuoju miegu gimtojo žemėj, palikę mums didžiausį Tėvynės meilės pavyzdį.

Gerbdami ir mylėdami jų karžygišką žygį, kupina meilės širdimi, mes pavedame Dariui ir Girėnui visas šio numerio skiltis.

REDAKCIJA.

«Eltos» korespondentas Berlyne pranešė, kad Berlyne plačiai pasklido žinia, kad netoli Soldino, Branderburgo provincijoje (apie 120 kilometrų nuo Berlyno), nukrito lėktuvas, kurį vokiečių oro policija spėja esant «Lithuanica». «Elta» žinią priėmė su dideliais rezervais, ir «Eltos» korespondentas tučtuojau išvyko į vietą ištirti dalyko.

Tuoju po to viena vokiečių radio stotis pranešė apie «Lithuanicos» nukritimą, kaip apie faktą. Kiek vėliau kelis extra komunikatus tuo pačiu reikalu išleido Wolfo telegramų agentūra. Tie komunikatai buvo pakartoti Keuterio savo reguliarioje radio tarnyboje.

Vokiečių atstovybė Kaune, gavusi komunikatą iš vokiečių užsienų reikalų ministerijos, «Eltai» pranešė, KAD LA KŪNAI, DARIUS IR GIRĖNAS, NAKTĮ IŠ LIEPOS 16 D. Į 17 D. 12 VAL. 30 MIN. MIŠKE NETOLI SOLDINO (BRANDENBURGO PROVINCIJA), NUKRITO IR MIRTINAI UŽSI-MUŠĖ. LĒKTUVAS SUNAIKINTAS.

Ta proga vokiečių atstovybė pareiškė nuosirdžią užuojautą dėl didvyriškos lietuvių lakūnų mirties.

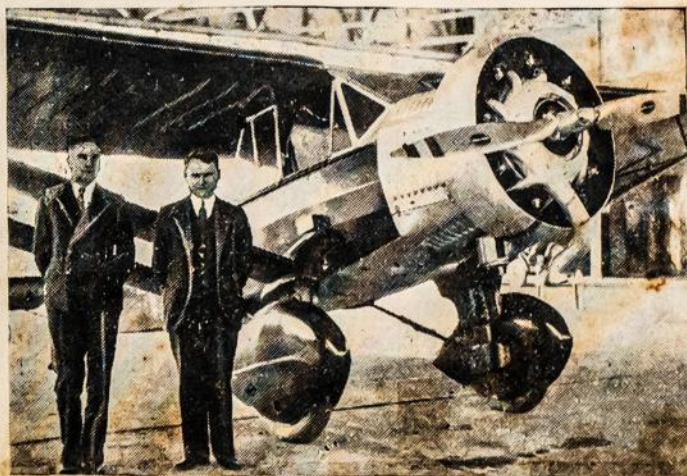
«Elta» susisieki su Rosenthalio pašto agentūra, kuri yra artimiausia prie nelaimės vietos, kurioje žuvo mūsų lakūnai. Iš čia sužinota, KAD 10 KILOMETRŲ NUO SOLDINO, VISAI ARTI ROSENTHALIO, MIŠKE ANKSTI RYTA BUVO SURASTI DU NEGYVI LAKŪNAI PER MIŠKA EINANČIU GYVENTOJU. NELAIMĖ ĮVYKUSI APIE 12 VAL. 30 MIN. NAKTĮ. GYVENTOJAI APIE ĮVYKĮ TUOJ PRANEŠĖ POLICIJAI. LĒKTUVAS MIŠKE NULAUŽĖS KELETA MEDŽIU IR ĮSMIGĖS Į ŽEMES. APYLINKĖS GYVENTOJAI TAIP PAT PRANEŠA, KAD NAKTĮ JIE GIRDĖJE ŪŽESĮ, BET NE ŽINOJE, KA TAI REIŠKIA. PRADŽIOJE BUVO SPĖJAMA, KAD LĒKTUVE YRA DAR VIENAS ASMUO, BET GALUTI NAI BUVO NUSTATYTA, KAD IŠ VISO BUVO TIK DU AS MENYS. ABIEJU LAKŪNU KŪNAI LABAI SUŽALOTI. Į VIETA JAU BUVO ATVYKĖS LANDSBERGO VALSTYBĖS GYNĖJAS IR PRAVEDĖ KVOTA DĒL ĮVYKUSIOS NELAIMĖS.

Ministeris pirmininkas mūsų atstovybei Berlyne ir «Eltos» korespondentui įsakė parūpinti karstus ir lakūnų liekanas ir sudužusį lėktuvą atskiru vagonu pergabenti į Lietuvą. Lai dotuvės buvo surengtos valstybės lėšomis.

Visoms valstybės įstaigoms buvo pranešta gedulo ženklu nuleisti vėliavas iki pusiau stebos.

„R“.

DARIUS ir GIRĖNAS

Pasiaukojimas Tėvynės garbei.

Tautos garbę sukuria tik dideli darbai ir tai tik tokie, kuriuose nėra egoizmo. Tokius darbus nušviečia jų visuomeniškumas, kaip ryto rasą sau lėš spinduliai. Tauta juo didesnė, juo daugiau tokių darbų turi savo izde.

Ne kasdieniniais reikalais, ne smulkiais išrokavimais, kuriais galima šis tas ir «viešajam labui» bet ir sau padaryti, ne tokiais darbais Tautos garbė kurtama. Ji, kaip išdidi karalaitė, reikalauja viso žmogaus, jo kūno ir sielos. Ir štai dėl ko mes taip mažai matome ir sutinkame gyvenime asmenybių, kurie visą save Tautos garbei pavestę, kurie Tautą pamiltę iki pilnutinio pasiaukojimo. Bet užtat kai juos nors ir retkarčiais gyvenime sutinkame, mūsų veidas nušvinta pasitikėjimu tautos ateitim. Jie mums nušviečia mūsų tikrojo pilietinio gyvenimo keliu ir paskaidrina dažnai puvėsišiais atsiduodančią atmosferą. Jie sėja naujus pasiryžimus.

Ne sau naudos ar garbės ieškodami didvyriškai žuvę mūsų transatlantiniai lakūnai Darius ir Girėnas pasiryžo leisti per platųjį vandenyną iš Jungtinių Amerikos Valstybių į Lietuvą. Ne sau garbės ieškodami, jie norėjo pastatyti skridimo į tolį be nušildymo rekordą. Jie tai darė mūsų Tautos garbei. Štai ką sako jų pačių testamentas, parašytas besirengiant į šią, dar gerai neištirtą pavojingą kelionę:

„MES SKRISIME Į LIETUVĄ!

Lietuvos tauta laukia iš sa-vo sūnų ir drąsesnių žygių. Bū-

tinai reikia ir jos sūnums prisidėti prie bendrojo darbo — tirti dar mažai žinomas Žemių Atlanto vandenyno oro sroves, o taip pat naujai išrastas navigacijos būdus ir priemones pritaikyti kasdieniniams reikalams. Mes, gyvendami tokiais laikais, kada oras stengiamasi panaudoti žmonijos reikalams, laikome savo pareigą tautos vardu tą darbą garbingai atlikti.

Jaunoji Lietuva! Tavo dvasios įkvėpti, mes stengiamės šį pasirinktą uždavinį įvykdyti. Mūsų pasisekimas tegu sustiprina Tavo dvasią ir pasitikėjimą savo jėgomis ir gabumais! Bet jei Neptūnas ar galinšasis audrų Perkūnas ir mums bus rūstus — pastos mums kelia į Jaunąją Lietuvą, ir pašauktų «Lithuanica» pas save, tada Tu, Jaunoji Lietuva, turėsi iš naujo ryžtis, aukotis ir pasirengti naujam žygiui kad audringųjų vandenynų dievai būtų patenkinti Tavo pastangomis, pasiryžimu ir nekviečių Tavo į Didįjį Teismą.

«Lithuanicos» laimėjimas tegu sustiprina jaunųjų Lietuvos sūnų dvasią ir įkvėpia juos naujiems žygiams!

„Lithuanicos“ pralaimėjimas ir nugrimzdimas į Atlanto vandenyno gelmes tegu auklėja jaunųjų lietuvių atkaklumą ir ryžtumą, kad Sparnuotas Lietuvos būtinai įveiktų klatingąjį Atlantą Tėvynės Lietuvos garbei!

Tad šį savo skridimą skiriame

ir aukojame Tau, Jaunoji Lietuva!

Tą didįjį bandymą pradėsime tikėdamiesi Dangaus palaimos!

Teturėdami kuklias lėšas, kuklų, galima sakyti, lėktuvą, nepajėgdami net jo tinkamai tokiai kelionei pritaikyti, neturėdami net radio aparato, jie betgi leidžiasi kelionėn su tvirtu pasiryžimu parodyti visam pasauliui, ką gali lietuvis. Jie labai gerai žinojo, kad jų žygis rizikingas ir kad gresia jų gyvybėms pavojus. Nieks nepajėgė jų sutrukdyti. Priešingai, baimindamiesi, kad Amerikos valdžia dėl jų aparato kuklumo gali neleisti jų tokiai pavojingai kelionei, jie netikėtai, nelaukdami formalių leidimų, išskrenda per Atlantą.

Savo tikslą jie pasiekė. Visas pasaulis susidomėjo šiuo lietuvių žygiu. Ir su didele pagarba šiandien jų liūdną kelionės galą mini. Pasaulis šiandien ma to, kokių pasiryžėlių ir mokačių sunkius uždavinius atlikti turi mūsų tauta. Jie užsimotą planą išpildė, ir jei ne nu galima gamtos stichija, tamsioje audringoje naktyje pasukusi juos jau beveik nuo pat tėvynės sienų į Vokietijos gilumą, tai šiandien mes juos gyvus ant rankų nešiotumėm, kaip tautos didvyrius.

Jų orlaivio vardas «Lituanica», tai yra — kas Lietuvos, kas lietuviška. Kokių gražių žygiu jie šį vardą įrašė į Okeano padanges! Už kokių pinigų benupirktum šį įrašą į Atlanto skliautus?

Dariaus ir Girėno vardai, tikri lietuviški vardai, bus įrašyti į eilę kitų didžiųjų transatlantinių keliautojų, pasitačiusių uždaviniu nugalėti Atlanto vandenyną ir sutrumpinti plotį greitu jo perlėkimu.

Taigi Dariaus ir Girėno patarnau ta visai žmonijai, siekiančiai nugalėti erdvę.

Bet siekdami nugalėti erdvę, mūsų a. a. lakūnai prisideda ir prie didesnio suartinimo su mūsų broliais užjūryje. Jų tai atstovai Darius ir Girėnas yra buvę, jų meilė ir prisirišimą jie yra at vežę. Jų ši kelionė buvo finansuojama kaip skaidrus meteoras nušvietė jų žygis mūsų tautos padangę ir užde gė jos pasididžiavimą. Bet kiek didelis buvo džiaugsmas, pakurtas jų iškilimu, kiek didis mūsų pasididžiavimas jų lai mėjimu, tiek liūdna ir skaudu visai tautai šiandien stovint prie jų laimėji mu, tiek liūdna ir skaudu visai tautai šiandien stovint prie jų karsto.

Dariaus ir Girėno žuvimo vietoje

Kaunas VII 17 Aero Klubo atstovai, av. kap. Morkus ir inž. Bulota, liepos 17 d. 17 val. 45 min. išvyko traukiniu į Soldiną, kur rūpinosi kartu su Lietuvos atstovybės Berlyne nariais didvyrių lakūnų palaiką ir lėktuvo liekanų per gabenimu į Lietuvą. Aero Klubas susitarė su Derulfto bendrove, kuri sutiko žuvusiųjų „Lituanicos“ didvyrių palaiką ir lėktuvo liekanas pergabenti trimotoriniu lėktuvu iš Stettino į Kauną.

6 val. popiet iš Kuldano prie Soldino „Eltos“ korespondentas perdavė šitokią pranešimą: „Ažuoinėlyje, ant mažo kalnelio vandenyno nugalėtojai, abu lietuvių lakūnai, Darius ir Girėnas, atrado mirtį. Jų lėktuvą yra visiškai su triuškinęs. Abu mirusieji karžygiai gulėjo drauge ant žemės skeveldrų pridengti. Didelė minia buvo apsupusi nelaimės vietą. Civilinė ir oro policija saugo jo mirusiuosius ir puikaus oranžinės spalvos lėktuvo liekanas. Kvota buvo jau pradėta. Kvotą vedė speciali komisija, susidedanti iš oberlandjaegermeisterio Kreutzerio, landjaegerio Schroeder ir oberlandjaegerio Kube.

Kvota oficiali ir nuodugni. Daug reporterių ir fotografų atvyko iš Berlyno.

Mirusieji gulėjo nuošaliau. Girėnas net laikė ranką prie veido, kaip tikras lakūnas. Jie buvo ištraukiami iš skeveldrų, sutvarkomi ir apdengiami. Šalia gulėjo išsisklaidę žemėlapiai, važta, kurią nelaimės ištiktieji vežė savo tėvynei. Žemėlapiuose matyti tiesi linija į Kauną. Jie teisingai laikė šitos linijos. Jie nusileido gal būt dėl to, kad jie neturėjo daugiau benzino.

Lakūnai buvo surasti apie 12 val. Dvi moteriškės, kurios grybavo miške, pirmos juos pamatė. Nelaimės vieta yra apie 100 kilometrų nuo Berlyno.

Kvotos komisija pasiėmė žemėlapius. Lakūnai buvo netrukus nugabenti į Soldiną.

Ka rado prie žuvusių lakūnų

Iš Soldino pranešė, kad vokiečių oro policija ir kvotos komisija perdavė Lietuvos atstovybei daiktus, kurie buvo rasti, nustatant asmenybę, lakūnų kišne ir sutriuškinto transatlantinio lėktuvo «Lituanica» kabinoje. Pas kap. Darių buvo rasta: amerikiečių pasas, piloto liudijimas, laiškų, kuriuos jis vežė savo artimiesiems žmonėms, taip pat tam tikras lakūno laikrodis. Nuosta biaušia, kad laikrodis, kaip jau buvo pranešta, dar ėjo tuo metu, kuriuo buvo rastas. Be to, degė maža kišeninė lemputė. Pas Girėną buvo rasta kelios fotografijos, trys doleriai ir talismanas, medalis su anglišku užrašu: «Saint Christopher us protect» (Šventas Kristupas

saugok mus). Palyginti storas medalis buvo sulankstytas. Nuo nuovargio ir miego lakūnai turėjo specialių tablečių. Pas juos, be kelių citrinų, kuriuos buvo išmėtytos po žeme, nebuvo rasta beveik jokių maisto produktų.

Idomiasias rastas daiktas yra lėktuvo diennas, kurį Berlyno oro uosto policija pasiėmė, kad galėtų nuodugniai katastrofos priežastį ištirti. Dienynas bus vėliau perduotas Lietuvos atstovybei. Visi daiktai, kurie priklausė mirusiesiems, buvo perduoti Lietuvos atstovybei. Dienynas buvo stropiai apsaugomas. Lakūnai žymėjo kiekvieną įvykį; jis buvo vestas iš dalies angliška, iš dalies lietuviška. Maršrutas pažymėtas šitoks: New Yorkas, Newfoundlandas, Kanados pakrantė ir paskui vandenynas Amerikos žemyną jie apleido ties Regged Hador (?). Paskui jie leidosi per vandenyną Airijos link, kur jie visų pirma perskrido Galloway. Po Galloway jie skrido toliau ir perskrido Londoną. Toliau maršrutas eina Amsterdamo ir

Teduoda jiems Visagalis Dangaus ir žemės Viešpats šviesu poilsį ir džiaugsmą, kokį jie mūsų tautai nešė. O jų giminėms ir draugams savo dievišką paguodą.

Lakūnai norėję sustiprinti „Lietuvių dienos“ efektą.

Mūsų tragiškai žuvusieji lakūnai išskrido šeštadienį į Lietuvą, matyti dar ir dėl to, kad tą dieną Čikagos pasaulinėje parodoje buvo surengta lietuvių diena. Matyti, jie norėjo savo garbinę žygiu dar labiau padidinti tos dienos reikšmę.

Amerikos lietuviai liūdi dėl lakūnų didvyrių mirties.

Lietuvos atstovas Vašingtone p. Ba utis atsiuntė užsienių reikalų ministerijai šitokio turinio telegramą: «Vyriausybės vardu aš pareiškiu užuojautą Dariaus motinai ir giminėms ir Girėno broliui. Garbingai žuvusiųjų didvyrių giminės sutinka, kad jie būtų palaidoti Lietuvoje.»

Taip pat iš Lietuvos pasiuntinybės Vašingtone buvo gauta ir kita telegrama: «Vyruomenė labai apgailėstauja lietuvių kūrų visuomenę. Spauda vedamuosiuose straipsniuose iškelia neabejotiną lietuvių lakūnų kompetenciją ir drąsą.»

Paieškojimas

Aš Baiys Nanartonis paieškau savo brolio Motiejaus Nanartonio, kuris anksčiau gyveno Amerikoje, Lawrench mieste. Kas apie jį žino prašom pranešti šiuo adresu: Baiys Nanartonis Rua Marquez de Itú 14 A São Paulo — Brazil.

Iuenubrgo kryptim. Atrado, kad Euporos žemyne jie mačiau laikė savo maršruto. Berlynas buvo toli šiaurėje, aplenkta. Čia lakūnų leistas visiškai tiesiai į Kauną.

Tragiškas lietuvių lakūnų likimas visoje katastrofos apylinkėje gyventojų tarpe sukėlė didelės užuojautos. Tragedija yra juo didesnė, kad ji įvyko netoli lakūnų tėvynės, laimingai nugalėjus vandenyną. Daug žmonių buvo atvykę automobiliais iš Berlyno katastrofos vietos pažiūrėti. Spauda ypatingai pabrėžia tragiškąją skridimo pusę.

Nuo dviračio iki transatlantinės kelionės.

Brolis apie broli

Liepos 12 d. iš Jungtinių Amerikos Valstybių savo tėvynėn atvažiavo Petras Girėnas (Girch), žuvusio transatlantinio lakūno Stasio Girėno brolis. Lietuvon jis grįžo, norėdamas oia džiaugsmingai sutikti laimingai nugalėjusį Atlantą savo broli. Jis sustojo Upynoje, Tauragės apskr., kur jis kartu su kitais broliais gimė ir augo, kur Stasys Girėnas jau kūdikystėje svajojo būti lakūnu. Petras ir Stasys Girėnai Amerikon išvyko 1910 m., būdami dar žaliūka, pas savo broli Joną, kuris buvo išvykęs dešimčia metų anksčiau. „L. A.“ bendradarbiui P. Girėnas štai ką papasakojo.

— Petras su Stasiu nuvykę Amerikon rado savo broli Joną jau gražiai įsikūrusį. Petras iš karto ėm si stahaus amatą. Tas amatas ilgainiui davė jam galimumo už sutaupytus pinigus įsigyti namus ir atidaryti krautuve. Jonas gi buvo fabriko darbininkas. Stasys jau iš pat jaunatvės parodęs didelį susidomėjimo technika. Vos nuvykęs Amerikon jis nusipirko dviratį, kuriais, anot Petro, dar ir Amerikoje nedaug kas važinėjo. Stasys dviračiu nepasitenkino. Tuo metu jau pasirodė motociklai. (Jis buvo iš pradžių taip pat fabriko darbi-

ninku). Iš paskutiniosios velionis pasis tengė įsigyti ir tą susisiekimo priemonę. Iš prigimties būdamas, kaip sakoma meisteriu nenoruama, jis savo motociklą daugiau taisydavo, „reformuodavo“, negu jio važinėdavo. Pagaliau, Stasiui atrodė, kad ir už motociklą yra tobulesnių ir malnesnių susisiekimo priemonių. Metė motociklą ir įsigijo dvilinkos vietų motorinę valtį. Bet ir čia, anot Petro, daugiau jį matydavai ne prie vairo, bet žiūrėnantį, studijuojantį motorą. Motorlaidį teko palikti, nes sužėdė didžiojo karo audros ir Stasiui teko stoti kariuomenėn. Komisija, kaip fiziškai atrodantį silpną, Stasį kariuomenėn nepriėmė. Jo nors ir palyginti silpname kūne, tačiau buvo didi šsiela. Jausdamas savo pilietiška pareigą, jis, nors komisijos ir nepriimtas, įstojo Jungtinių Amerikos Valstybių kariuomenėn savanoriu. Jis visą laiką troško būti lakūnu, nors to broliams niekada viešai ne pareiškėdavo. Broliui tačiau tą gerai jautė, nes Stasys visuomet liuoslaikį praleisdavo aerodrome. Jeigu namiškiams Stasio prireikdavo, o jis būdavo kažin kur dingęs tai visuomet jie eidavo į ten ir rasdavo. Kariuomenėje jo troškimas išsipildė. Stasys pateko aviacijon, baigė mechanikų mokyklą ir ten iš buvo pusantrų metų. Dažnai jam tekdavę paskraidyti ir tuo sustiprinti

pasiryžimą išmokti pačiam lėktuvą valdyti.

Pasibaigė karas. Stasys ir kiti kariai sugrįžo namo. Jis apsigyveno Čikagoje. Nieko nedelsdamas jis vėl grįžo prie motorinių susisiekimo priemonių. Stasys suorganizavo apie penkiasdešimt šoferių, pats įsigijo automobilį ir atsisotojo prysakyje tos kompanijos, kuri vertėsi taksi automobilių bizniu. Nors ta ko upanija vėliau ir bankrotavo, tačiau Stasys, būdamas sumanus ir apsukrus specialistas — mechanikas, pralenkė kitus šoferius. Naudodamasis lakūnų pažintimi, jis, sutaupes pinigų, paskui įsigijo aerodrominį sportinį lėktuvėlį. To lėktuvėlio pusininku buvo vienas švedas. Neilgai tačiau šiuo lėktuvėliu Stasys naudojosi. Lėktuvėlį ištiko lengva avarija, jis sudužo, o kartu su juo kuriam laikui pranyko viltis toliau lakioti. Po avarijos aerodromo komendantas Stasiui uždraudė (tiesa, neoficialiai) skraidyti.

Tas tačiau Stasio pasiryžimo būti tikru lakūnu nė kiek nesumazino. Nors ir neturėdamas teisės skraidyti, jis visuo met būdavo aerodrome, padėdavo lakūnams. Lakūnai Stasiu labai pasitikėjo. Ypač daug pasitikėjimo jis turėjo kariuomenėje. Jo prižiūrimų lėktuvų motorai veikdavo visuomet gerai. Kit mechanikai tos laimės neturėdavo. Geras vardas iš kariuomenės laikų, gal didelė dalimi ir reikiamos pažintys, Stasiui pagaliau sugrąžino teisę skraidyti. Su tuo pačiu švedu per pusę jis vėl nusipirko lėktuvą, tik jau žymiai geresnį už anąjį. Su šiuo lėktuvu jis pasigy-

veno, nes už neblogą atlyginimą Stasys paskraidydavo ir su mėgėjais, kurių atsirasdavo gana daug. Lėktuvo amortizacijos, remonto išlaidas atstodavo geros Stasio rankos. Šiuo lėktuvu jis įsigijo tarptautinio lakūno vardą. Prasi-gyvenęs jis vėl su tuo pačiu švedu įsigijo jau trečią lėktuvą. Juo Stasys jau ėmė stebinti Čikagos aerodromo lakūnus savo gabumais ir ypatingai laime lakiojant. Jis darydavo pavojingus oro trikus, bet niekada jį neištikdavo jokia avarija. Pirmieji savarankiškai jo žygių pasibaigė gana ne kaip, tačiau po jo Stasys jau buvo laikomas nepaprastu gabiu ir laimingu lakūnu.

Šiuo trečiuoju lėktuvu Stasys jau pats mokė nemažą žmonių lakūno mokslo.

Tai buvo 1927 m. Tais metais iš Lietuvos Jungtinėse Amerikos Valstybėse atvyko kpt. Steponas Darius. Stasys duodavo Dariui savo lėktuvą paskraidyti. Juodu, kaip lietuviai, sustiprino savo pažintį, susidraugavo ir ta draugystė davė pradžią jų žygiui, kurio lietuvių tauta ir nesitikėjo. Steponas Darius atvyko taip jau drąsiau ir patyrušiu lakūnu. Stasys Girėnas ne kartą sakydavęs Dariui, kad jis vengtu pažemėje slysti sparnu (tą Darius labai mėgdavęs). Jis pats jokių oro trikų be reikalo nedarydavo žemai.

Darius gavo tarnybą laikraestyje Daily News. Jis čia buvo privačiu lakūnu ir lėktuvais veždavo po J. A. Valstybes laikraščius. Tuo metu tarp Dariaus ir Girėno prasidėjo rimti pasitarimai perskristi Atlanto vandenyną.

(tesinys iš 3 pusl.)

Tau, Jaunoji Lietuva

Ir lietuvių tautos didvyriai teat vyko į tą patį aerodromą dvi dienas pasivėlinę — karstuose. 6500 kilo metrų pralėkė mūsų drąsioji laivų savo „Lituanikoj“, o 650 km. — karstuose. „Lituanikos“ laimėjimas tegu sustiprina jaunųjų Lietuvos sūnų dvasią ir įkvepia juos naujiems žygiams!

„Tadgi šį savo skridimą ir aukojame Tau, Jaunoji Lietuva“. Tai mūsų didvyrių testamentas, kurį jie paliko Jaunajai Lietuvai.

„Lituanika“ laimėjo. „Lituanikos“ didvyriai laimėjo daug daugiau, negu jie buvo užsibrėžę laimėti.

Trenksmas, kuris nuaidėjo Soldino apylinkių geroje, nakties tamsumoje, aplėkė visą pasaulį. Mūsų tautos draugai ir priešiniai nusitenkė dviejų lietuvių dvasios heroizmui.

Tačiau kokių skausmingų aidų atsiliepė šis trenksmas lietuvių širdyse! Nuo laikinosios sostinės rūmų iki sodžiaus bakūžės nuaidėjo skausmingas šūkis: „Mūsų brangieji narsuoliai, mūsų tautos pažiba, Darius ir Girėnas, žuvo!.. Nugalėję vandenyną, nugalėję erdves prie pat tėvynės sienkėsio padėjo savo galvas ant tėvynės aukuro!“

Tačiau sielvarte mes pamirštam, kad tautos herojai yra nemirtingi. Jie gyvena toli, kol gyva tauta. Jų didingas žygių, jų testamentų žodžiai uždega visą Jaunąją Lietuvą, pasiryžimo ugniai. Tegū ši ugnis neužgesa toli, kol skambės Lieuvoje Dariaus ir Girėno vardai. O jie skambės amžiais.

Kazys Binkis.

Pranesimas

Šiuo pranešama, kad Moko Dr. Vinco Kudarkos vardo liet. prad. mo. kyklos visuotinas tėvų Komiteto susirinkimas įvyks š. m. rugsėjo mėn. 3 d. (sekmadienį) 3 val. po piet.

Dalyvavimas būtinas.

Tėvų Komiteto Valdyba

Šiuo pranešama, kad Moko Dr. Vinco Kudarkos vardo liet. prad. mo. kyklos visuotinas tėvų Komiteto susirinkimas įvyks š. m. rugsėjo mėn. 3 d. (sekmadienį) 3 val. po piet. Dalyvavimas būtinas. Tėvų Komiteto Valdyba

ta ūmai, spėjama viena akimirka, nes toks buvo Visagalių Dievo įsakymas. Žinia apie šį tragišką įvykį nšarų ir širdžių skausmo aidu pasklido Kaune, Lietuvoje, Vilniaus, Klaipėdos kraštuose, šiaurės ir pietinės Amerikos lietuviuose, artimiausiuose ir tolimesniuose mūsų kaimynuose ir visame pasauly. Tai liudija vyriausybės ir tautos vado vardu gaunamos iš visur užuojautos telegramos, užuojautos laiški, užuojautos pareiškimai žodžiu, šis vainikų kalnas, vakarykštė didingoji iš aerodromo į Vytauto Didžiojo statytus namus su rengtoji gedulinga eiseną ir šis gausin-gas, nors ir gedulingai nusiteikęs, mūsų susirinkimas.

Ne vienas šiomis dienomis klausia: „Kas yra žmogus?“ Ir gauna atsaką: „Menkas, silpnas sutvėrimas... Čia jis yra, čia jo nėra. Žmogus yra beveik niekis“. Mylimieji broliai ir sesutės! Nesitenkinkime tokiu apie žmogaus vertybę kartais mums patiekiamu atsakymu. Čia aiškus perdėjimas. Šv. Nazianzo Grigalius, tas didysis IV šimt. galo bažnyčios tėvas ir rašytojas, tas kilnisis krikščionių labai karštos ano laiko dvasios bei minties reiškęjas, kabėdamas apie žmogaus vertybę, mus moko visai ko kito. Jis sako: „Gyvenimas yra kartu ir mažas ir didelis dalykas, jis yra žemiškas ir virš žemiškas, mirtingas ir nemirtingas“. Iš tikrujų, kokia paslaptis yra žmogus, tai aiškiai nusako Dievui įkvėptasai psalminkas, sakdamas: „Kas gi yra žmogus, kad Tu, o Dieve, jį atsimeni?“ Žmogaus kūnas — Dievo kūrybos stebuklėlis, tačiau iš žemės sukurtas yra mirtingas, bet dvasia siela yra nesunaikinama, ne mirtinga amžina. Iš tik-

(Tęsinys 5 pusl.)

Špaleriai buvo per visą Soldino miestą. Vežamus karstus per visą miestą palydėjo ir daugybė žmonių.

Iš Soldino žuvusieji lakūnai buvo vežami Štetinan, kur jų laukė didžiulis trijų motorų Derlufto lėktuvas paskuti nei kelionei į tėvynę. Visur pakeliui buvo iškeltos gedulo vėliavos. Štetine mūsų didvyrių laukė taip pat daugybė žmonių, išsirikiavusi policija, smogiama sios dalys, Štetino aerodromo tarnautojai, lakūnai. Laukiančios minios tarpe buvo matyti mūsų gener. konsulas Štetine, valdžios, savivaldybės atstovai, vietos visuomenės veikėjai. Štetine buvo taip pat labai jautriai atsiveikinta. Kalbėjusieji reišė lietuvių tautai giliausią užuojautą, kalbų buvo daugybė. Už jautrius atsiveikinimo ir užuojautos žodžius padėjo Dymša. Abiejų lakūnų karstus dar papuošė daug vainikų.

Po prakalbų karstus sudėjo į didžiulį lėktuvą. Jis apie 12 val. galingai sukriokė ir kardu su karstais pakilo erdvėn. Iš Štetino, lėktuvas atskrido tiesiog Karaliaučiu.

Karaliaučius su lietuviams karžygiams taip pat įspūdingai atsiveikino. Aerodroman atvyko Lietuvos konsulas Budrys su konsulato personalu, Karaliaučiaus lietuvių kolonija, Rytprūsių valdžios, Karaliaučiaus savivaldybės ir visuomenės atstovai. Išsirikiavusios laukė nacionalistų smogiama sios dalys, policija, visuomenės organizacijos, minia taip pat didžiulė, kaip ir Štetine ar Soldine. Čia pasakyta taip pat daugybė jautrių atsiveikinimo kalbų, kurose kartu buvo reiškiama ir gili užuojauta lietuvių tautai dėl ištikusios skaudžios nelaimės. Gausi vainikų eilė Karaliaučiuje buvo dar papildyta naujais vainikais, o žuvusiųjų lakūnų karstai dar papuošti daugybe gėlių. Kiek ilgesnė ir labai jautrią atsiveikinimo kalbą pasakė Lietuvos konsulas Karaliaučiuje Budrys.

Apie 15 val. lėktuvas, iškilmingai ir gražiai atsiveikintas pakilo iš Karaliaučiaus aerodromo paskutinia savo kelionės etapan į Lietuvos laikinąją sostinę.

AR JAU ATNAUJINAI PRENUMERATAP.. SKUBINK, KITU BUDU NUSTOSI DAUG NAUJIE NU IR ĮVAIRENYBIU!

Kai prieš šešetą metų Lindbergas pirmą kartą perskrido Atlanto vandenyną, visos tautos ėmė skatinti savo narsiausius sūnus taip pat nugalėti neišmatuojamus vandens plotus. Perskristi vandenyną — pasidarė tautų garbės reikalas. Ne vien tik lakūnų drąsai ir ištvermei įrodyti, bet praktiškai kam visos žmonijos reikalui ties skridimais tarnavo: iš-tirtorio susisiekiemo galimūmų tarp Senojo ir Naujojo pasaulio. Užtat kiekvienas naujas Atlanto nugalėjimas sukeldavo džiaugsmo audrą visame pasaulyje. Viso pasaulio spauda garbindavo ir tuos drąsuolius ir tą tautą, kuri juos išaugino.

Užtat visos didžiosios tautos turi sudariusios įvairius fondus, iš kurių finansuojami įgudę lakūnai: pagal visus technikos reikalavimus įrengiami jiems lėktuvai ir skiriamos didelės pinigų sumos dovanoms. Tačiau iki šiol be sustojimų tik aštuonių tautų lakūnams tepasisėkė perskristi vandenyną tarp Šiaurės Amerikos ir Europos: tai amerikonomams, prancūzams, italams, vengrams, japonams, ispanams, vokiečiams ir... lietuviams!

Mūsų tautos vardą į Atlanto nuogalių eilę įrašė du geriausi mūsų tavnės sūnūs — Darius ir Girėnas. Tačiau viso pasaulio spauda, pradėdama Amerika ir baigiant Kinija ir Japonija mini Dariaus — Girėno, o šalia jų ir Lietuvos vardą, ne vien tik kaip Atlanto nugalėtojus.

Dabartinis pasaulis išoriai yra paskendęs medžiaginiuose rūpesčiuose, o viduje pasiilgęs heroizmo, pasiilgęs didžiųjų žmogaus dvasios žygių.

Ir štai iškilio virš vandenyno viso šimto nuošimčių herojai. Savo praktiku uždirbtais įsigyja lėktuvą, savo tautiečių Amerikos lietuvių padedami, pritaiko jį tolimam skridimui. Tačiau lėšų nepakanka įtaisyti lėktuvui visų įrengimų; ir būtinausias reikmens radio siųstuvo neturėjo iš ko įsigyti... Niekas jiems jokių premijų nebuvo paskyręs, nėkas aukso kalnų nežadėjo, iš nekur jokio atlyginimo už savo žygi nelaukė.

Keli didvyrius lakūnus palydin tieji žodžiai.

Metropolijos kunigų seminarijos rektorius, kan. Pr. Penkauskas, a. a. tragiškai žuvusių lakūnų Stepono Dariaus ir Stanislovo Girėno laidotuves liepos 20 d. katedros bazilikoje po P. E. arkivyskupo metropolito atlaikyti gedulingų pamaldų pasakė:

„Ir Tu taip ūmai gramzdinti mane, Viešpatie!“ skundžiasi Jobas 10, 8, nagrinėdamas skausmo psikologiją. Tuos pat žodžius šiandieną galėtų pakartoti mūsų pirm trijų dienų žuvusieji oro paukščiai lakūnai.

Didžioji Čikagos paroda. Amerikos lietuviai jos motu rengia lietuvių dieną — liepos 16 d. Du geriausi Lietuvos sūnūs, lietuvių tautos pažiba ir pasididžiavimas, erdvių arai skrenda iš savo tikrąją tėvynę, nepriklausomą Lietuvą. Skridimo tikslas grynų gryniausias — perskristi Atlanto vandenyną, be nusileidimo, pasiekti laikinąją Lietuvos sostinę Kauną, sudėti lietuvių tautos vardu atnašą ant bendro aeronautikos aukuro ir sustiprinti Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvos Dienos reikšmę. Lakūnai išskrenda šeštadienį, kad sekmadienio vakare, lietuvių dieną baigiant, jau jie būtų Kaune. Amerikos lietuviai seka kiekvieną žinėlę apie jų lakūnų kelionės eigą. Sekmadienis, liepos 16 d., Čikagos laikrodis rodo 17-tąją valandą. New Yorko laikrodis tame pat laike rodo 18 valandą su puse. Lietuvoje, taip toli nusikėlusioje nuo Čikagos ir New Yorko į rytus, ta-

me pat laike jau naktis; pirnadienis liepos 17 dienos pusę pirmos pusę antros nakties. Laikinoje sostinėje didelis judėjimas. Pasigirdus sutartam žeklui, sirenų garsams, minių minios skuba į Linksmakalnį, į aerodromą. Visų veiduose nepaprast. džiaugsmas, tolimų paukščių atskridimo laukimas, linksmos kalbos, parinkti sveikinimai, dovanos. Naktis tamsoka, tačiau bent pas mus ramu, nors protarpiais lynoja. Gyvybės ir mirties Viešpaties įsako mirties Angelui išbraukti dviejų žmonių vardus iš gyvųjų knygų. Įsakymas tuoj įvykdomas. Laikinosios sostinės, tolimos Čikagos ir visos Amerikos lietuvių džiaugsmas, viltys, džiūgesiai, staiga virsta giliausiu liūdesiu. Visu sukurtasis širdyse džiūgesys viena akimirka virsta giliu ir nuoširdžiu skausmu, o lauktasis džiaugsmingas ir karštas pasimatymas štai, kaip matome, pasibaigia tragišku ir paskutinioju atsiveikinimu. Aviacijos kap. Stepono Dariaus ir aviac. jos leit. Stanislovo Girėno, tų mūsų brangiųjų padangių paukščių, jau nėra gyvųjų tarpe. Jie du laimingai perskridę Atlanto vandenyną bangas ir visą vidurio Europos šiauriniąją dalį, beveik pasiekę užsibrėžtąjį tikslą, čia pat, lyg matydami savo nulytąjį tėvų kraštą — tą pažadėtąją Lietuvos žemę, šįpus Oderio senovės prūsų kaimyniniame Pamarių krašte, Vokietijoje, paguldo savo galvas už lietuvių tautos garbę. Mirtis įvyks-

isl. 2
i „Lietu-
3.
lakūnai
matyti dar
30 pasau-
a lietuvių
70 garbin-
i tos die-
dėl laku-
es.
ngtone p-
alų minis-
q: „Vyria-
tojauta Da-
ir Girėno
didvyrių
i palaidoti
iuntinybė
ta telegr-
estauja k-
muosiuose
tiną lietu-
lraša.
ras
paieškau
rtonio, kn-
koj, Law
no prašom
Nanar-
14 A Šia
kad tu
ikės savo
li šiaurę,
si visiškai
nuo likimas
gyventojų
os. Tragi-
įvyko ne-
si nugalė-
onių buvo
yno katas-
da ypating-
imo pusę.

Katastrofos smulkmenos

«Eltos» atstovas iš Kuldano telefono pranešė, kad maždaug 7 val. 30 m vakaro į katastrofos vietą atvyko Lietuvos pasiuntinybės Berlyne nariai, Paoliokas, Maziliauskas ir Andriusis. Transatlantinių lakūnų kūnai, jiems atvykus jau buvo pergabenti į Soldino kapines. Iš miško, kur įvyko katastrofa, jie buvo išvežti paprastu vežimu, o vėliau buvo išvežti paprastu vežimu, o vėliau buvo atgabenti laidotuvinę karieta į Soldiną, kuris yra maždaug 10 kilometrų nuo katastrofos vietos.

Žuvusiųjų lakūnų kūnai išėjosi Soldino kapinių koplyčioje. Jie dar buvo apdaryti drabužiais, kuriais lakūnai skrido. Viena kapitono Dariaus ranka gulėjo ant jo veido, taip kad jo višio negalima buvo matyti. Tačiau jo veidas nebuvo toks kruvinas, kaip Girėno. Ant abiejų karžygių galvų dar buvo lakūnų šalmai. Abiejų veiduose žymiai nepaprasta drąsa. Prie lietuvių lakūnų kūnų garbės sargybą ėjo nacionalistų smogiamųjų dalių nariai. Kūnai gulėjo ant ilgų morų ir buvo balta drobule pridengti. Ant drobulės buvo užmesta ilga vėliava su svastika. Aplinkui degė žvakės. Mirusieji didvyriai buvo papuošti gėlių puokštėmis.

Lietuvos atstovybė užsakė karstus Berlyne. Karstus uždarus, mirusieji lakūnai buvo iškilmingai pergabenti į Stettiną, kur jų laukė didelis trimotorinis Derulfto lėktuvas.

Lietuvos atstovybės nariai aplankė katastrofos vietą, kur kvotos komisija jiems davė paaiškinimų. Po to jie aplankė mirusiuosius Soldino kapinių koplyčioje.

Į Kauną išvyko Lietuvos ministras Berlyne, p. J. Šaulys.

Nukirsti medžiai ir gili duobė žemėje rodo, kad taansatlantinis lėktuvas «Lithuanica» atsimušė su nepaprastai smarkiu impetu. Didžiosios lėktuvo geležinės itangos sulankstytos. Motoras gulėjo už kelių metrų nuo lėktuvo skeveldrų, kas rodo, kad kritimas buvo nepaprastai smarkus. Prie katastrofos vietos ištisas valandas stoviniojo didžiulės žmonių minios.

Kalbantis su «Eltos» korespondentu telefonu jis žodžiu dar davė kai kurių papildomų paaiškinimų. Dėl katastrofos priežasties spėjama, kad lakūnai ieškoję vietos nusileisti ir per tirštą rūką mišką palaikę lygumą. esileisdami jie visu smarkumu užkliudę medžius, taip kad krisdamas lėktuvas tris didokas pušis nukirto.

Nors bendrai manoma, kad katastrofa įvyko apie 12 val. 30 min., tačiau su visišku tikrumu nustatyti valandą nėra jokio galimumo ir galimas 1 - 2 valandų svyravimas. Nors kritimo smarkumas buvo nepaprastai didelis, tačiau vis dėl to kai kurie gana jautrūs dalykai išliko sveiki, pav., Dariaus specialus lakūno laikrodis ėjo, elektros kišeninės baterijos degė. Kita vertus, rastas prie lakūnų medalis buvo visiškai sulankstytas.

Lakūnų kūnai labai sužaloti, sąnariai sulaužyti. Tuo būdu manoma, kad jų mirtis buvo staigi. «Trečiojo» lakūno versija buvo kilusi pradžioje dėl to, kad sulandyti lakūnų kūnai gulėjo po lėktuvo skeveldromis ir iš paviršiaus žiūrint galėjo atrodyti, kad esama trijų žmonių. Tačiau ištraukus iš skeveldrų kūnus, paaiškėjo, kad būta tik dviejų. Lėktuvo liekanos yra saugojamos darbo kuopų narių. Apsauga buvo dar labiau sustiprinta, kadangi buvo pastebėtas noras grobstyti suvenyrus. Lėktuvo liekanos buvo atgabentos į Kauną traukiniu. Paštą, kurį žuvusieji lakūnai vežė, atvežė į Kauną Ministeris p. Šaulys, kuris liepos 18 d. jau buvo Kaune.

Išlydėti garbingųjų lakūnų palaikų į Stettiną atvyko Lietuvos pasiuntinybės Berlyne patarėjas ir einantis atstovo pareizas, p. Dimša. Lėktuvu lakūnus lydėjo specialiai atvykę Aero Klubo atstovai, kap. Morkus ir inž. Bulota, ir «Eltos» atstovas dr. V. Kaupas. „R“.

Paieškojimas

Lietuvos Respublikos Konsulatas
São Paulo, rua Aureliano Coutinho, 10 kvietė:

- 1) Juozą Sakalauską.
- 2) Juliu Borisą.
- 3) Igną Noviką.
- 4) Joną Čizinauską ir jo žmoną Antoniną Čizinauskiene.
- 5) Zapolskį Kazį.

užeiti į konsulatą arba nurodyti tikrą save adresą.

Liet. Konsulatas.

Iškilminga mūsų didvyrių kelionė tėvynėn.

Nelaimės vietoje Lietuvos atstovai rado stovinčią sargybą iš vietos nacionalistų smogiamųjų dalių. Nelaimės vieta buvo aptverta. Ten tebuvo tik Lituanicos skeveldros. Abu žuvusieji lakūnai jau buvo pašarvoti Soldino kapų koplyčioje. Jie jau buvo nuprausti, perrišti. Lakūnai labai sužaloti. Nėra jokių abejonių, kad jiedu mirė iš karto. Abu lėktuvu, kad ir sužalotu, p-zinti tačiau lengva. Abudu jiedu buvo nepaprastai charakteringų brožų. Tikrai Darius dėl sulaužymo atrodė kiek mažesnis, negu iš tikrųjų, kad jis buvo. Kapų koplyčioje abiejų lietuvių karžygių kūnai buvo pridengti vokiečių tautine vėliava. Nacionalistų smogiamųjų dalių kariai stovėjo garbės sargybą, po tris iš abiejų pusių.

Didžiausias Lietuvos Aero Klubo atstovų rūpestis buvo surinkti lėktuvo liekanas. Tačiau apylinkės žmonės norėdami pasilikti kokią nors šio liūdnojo įvykio relikviją, buvo didesnę dalį liekanų pasiėmę sau. Vietos smogiamųjų dalių vadas tačiau davė garbės žodį kad tos liekanos bus surastos ir gražintos mums, nes mums jos iš tikrų

jų yra brangiausios relikvijos. Iš pradžių lėktuvo liekanos buvo sukrautos į sunkvežimį ir nuvežtos Soldino stotin. Ten jos buvo sudėtos vagonan, kurį užplombavo iš abiejų pusių laigūs sukrauti vagonan Lithuanicos liekanas, į Soldiną iš Berlyno buvo atvežti žuvusiems narsuoliams karstai, juos įdėjo ir užlitavo. Kartu su karstais buvo atvežta ir lietuvių tautinė vėliava, kuria uždengė žuvusiųjų karstus Nacionalistų garbės sargybą paliko budėti prie karsto visą naktį.

Soldino visuomenė paskutinį kartą atsiveikino žuvusius klastingojo Atlanto nugalėtojus lietuvius. Atvyko pa lydėti didžiulė minta žmonių. Ant karstų sudėjo daug vainikų. Paskutiniuosius atsiveikinimo žodžius pasakė vietos valdžios ir visuomenės atstovai. Soldino visuomenės atsiveikinimas su žuvusiais lietuvių didvyriais buvo labai iškilmingas ir jautrus. Abiejų didvyrių karstus uždėjo ant specialių laidotuvių automobiliu Nacionalistų smogiam. dalys išsirikavo špaleriais

(tęsiuys 4 pusl.)

Lituanica žuvimo vietoje Soldino miške.

Darius Stasiui pasisakęs, kad jis esąs kam pažadėjęs Lietuvon kada nors parsiskristi nenusileidžiant. Dariaus nuostatymas Stasį suintrigavęs. Abudu lakūnai vis dažniau ir dažniau tarp savęs tuo reikalu tardavęsi. Abu buvo tos pačios nuomonės. Netrukus ėmėsi žygių savo sumanymui realizuoti. Darius, vežiodamas laikraščius po tolimiausias Jungtinių valstybių vietas, įgavo nemažą patyrimų tolimų distancijų skridimuose. Jis ypač gerai pažino savo šeišlavietį lėktuvą.

Anot Petro Girėno, Darius skrisdamas iš Čikagos į New Yorką Atlanto pakraistais, atkreipdamas Lietuvos pušien nenumaldomo pasiilgimo kupinas savo akis. Atsidusdamas, susimastydavęs. Beskraidydamas savo šeišlavietiu lėktuvu, Darius nusprendė, kad jis galėtų tiktai kelionei į tėvynę. Lėktuvas jau buvo apdėvėtas, tačiau jo motoras taip pat jau nemažą valandų dirbęs, jo gera konstrukcija užimponavo Darius ir Girėną. Abu lakūnai sutarė nužūrėti lėktuvą pirkti. Tada jie savo sumanymą nugalėti klastingąjį Atlantą paskelbė viešai ir kreipėsi į Amerikos lietuvių visuomenę paramos. Abu lakūnai neturtingi. Jie susitarė rinkti pinigų, taupyti, atsiskaityti kartais ir nuo reikalingų išlaidų. Stasys Girėnas buvo šiek tiek susitaupęs. Jis paleido aktingesnius darban savo lėktuvą ir juo uždirbo dar šiek tiek pinigų. Darius iš paskutiniosios taip pat taupė ir ėmėsi, kiek galėdamas, propaguoti sumanytajį žygį. Visuomenė iš karto šaltai

pažvelgė į drasiųjų tautos sūnų užsiėjimą, ypač sunkios krizės laikais. Tačiau ją pasisekė išjudinti. Stasys Girėnas pardavė savo lėktuvą, abudu susidėjo kiek turėjo ir nusipirkto tą šeišlavietį, kuriam paskui teko garbin gasis Lithuanikos vardas. Nupirkta lėktuvą, pagal abiejų susitarimą, paėmė savo priežiūron Stasys. Steponas Darius pasiėmė ir toliau tęsti propagandą ir vesti įvairias lėktuvo knygas. Visuomenėi sujudinti jie ėmė rengti aviacijos dienas, vakarėlius ir kitas pramogas. Pagaliau įsikūrė jų žygiui organizuoti komitetas, kurio pastangomis buvo įvairiais būdais renkamos aukos, už kurias reikėjo lėktuvą tam žygiui pritaikinti. Atremontavus ir paruošus lėktuvą transatlantiniam žygiui, jo vertė siekė 25.000 dolerių. Atremontuotu lėktuvu teko tik pasižliaugti. Lėktuvas su nauju motoru buvo galingas, greitas ir gražus. Kiti lakūnai kalbėdavę, kad tokį gražų lėktuvą Atlantis pamatys pirmąjį kartą. Abu lakūnai savo galingu paukščių skraidydavo naktimis arba užrištomis akimis. Lakūnai matydavo tikrai lėktuvo instrumentus (kompasą ir kt.) ir pagal juos valdydavo lėktuvą. Petrus Girėnui visą valandą tekę su jais tame pačiame lėktuve paskraidyti ir pasigėrėti jų sėkmingais aklojo skridimo bandymais.

Po praktiškų užsiėmimų jau artėjo gegužės 22 d., kada abu lakūnai turėjo startuoti į esančią anapus vandenyno tėvynę. Tačiau jiems dar trū-

ko kelių reikalingų prietaisų, o svarbiausia, radio. Pinigų šioms prietaisams nusipirkti jiedu, deja, neturėjo. Vėl reikėjo aukų. Nenorėdami per daug sunkia našta virsti Čikagos lietuvių visuomenėi, abu lakūnai nutarė skristi į New Yorką, vietos lietuvių kviečiami. New Yorke, nors ir buvo stipri propaganda, tačiau aukos pradėjo lėtesniu tempu plaukti, nes visuomenė ėmėsi reikėti visos nepasitenkinimą dėl perilgo jos ruošimosi. Abu lakūnai tą gerai suprto, jautė ir dėl to labai kankinosi, nes jie vylėsi New Yorko lietuvių visuomenės parama tikrai galėsia įsigyti reikalingus prietaisus transatlantiniam skridimui.

— Jiems bebūnant New-Yorke, — pasakoja Petras Girėnas — aš juos aplankiau važiuodamas Lietuvon. Stasiui priminiau, kad gali jis atsiskaityti nuo šio pavojingo žygio. To pageidavo ir brolis Jonas, pasilikęs vienas Čikagoje. Atkalbinėjome ne dėl ko kito, kaip tik iš gailėsio dėl jų graužsio nepermaudajamos pasiryžimo. Mums buvo aišku, kad jie dar nėra pakankamai pasiruošę.

„Dėl šio skridimo aš aukoju savo gyvybę. Nors rytoj man gal reikės ir mirti, bet aš vis tiek kovosiu už lietuvius ir Lietuvą“. Tai buvo paskutiniai Stasio žodžiai, atsakymas mums abiem broliams. Apšiauarojęs atsivokinau brolių, vildamas, kad aš jį tėvynei sutiksiu. Laive aš visą kelionę išbuvau ant dėno, registravau oro at-

mainas Atlante. Tas pastabas aš jam išsiunčiau keturiais laiškais. Tuo metu vandenynė oras buvo nepaprastai ramus. Aš vis žiūrėjau Amerikos pušien, vildamas, kad abudu lakūnai mane pasivys ir pralenks. Tik ties Alriją įplaukėme į tirštus rūkus. Širdyje verkiau, kaip sunku bus jiems skristi. Pirmąjį kartą prisiminiau jų aklojo skridimo bandymus. Prisiminė taip pat jų skridimas iš Čikagos į New Yorką, pirmutinis startas tėvynėn. Oras tada buvo toks blogas, šventė nenusisekė, išnyko paskutinė viltis įsigyti reikalingus prietaisus sėkmingai kelionei tėvynėn. Ausyse suskambėjo jų žodžiai, tuomet pasakyti: „Pradžioje blova, gal pabniga bus gera... Tačiau... Kad būčiau nematęs kaip jie vargo, tai nebūtų taip skaudu, atsiduso P. Girėnas. Stasys paskutiniu metu negalėjęs net miegoti, neatsiskirdavęs nuo Lithuanikos, o dažnai vietoje valgyti jis bėgiodavęs keturis kartus meteorologijos stotin pranešimų. Mane ypač gaudina tai, kad kiti lakūnai siekė perskristi vandenyną su mokslu ir didele parama, o tie vaikai mokėsi ir ruošėsi savo jėgomis, savo patyrimu, patys vieni, tik susipratusių lietuvių remiami. Tų lietuvių pavardės sutilpo ant žuvusios Lithuanikos liemenio. Kai aš važiuavau iš Skaudvilės Kaunan ir pamačiau visur iškeltas gedulo vėliavas, aš pajutau, kiek vertinamas mano brolis ir Steponas Darius ir kokį garbingą žygį jie atliko.

M. I.

(Tęsinys iš 4 pusl.)

Didvyriai Kaune.

metropolijos kunigų seminarijos rektorius kan. Penkauskas.

Po liturginių apeigų, abiejų lakūnų karstus nuo katafalko nuėmė mūsų karo lakūnai. Sugaudė visų bažnyčių varpai, orkestrai. Didvyriai rengėsi keliauti paskutinįją savo žemės kelionę. Mūsų karo lakūnai abu vėliavomis apdengtus karstus sudėjo į laidotuvių automobilį. Palydėti atskrido mūsų lėktuvų eskadrilė.

Aerodrome ir Aleksoto apylinkių bei gatvių erdvumose begipa buvo sutilpti toms gausingoms, Kaune nematytoms minims, kurios suplūdo Dariaus ir Girėno sutikti.

Visos valdiškos ir daugybė privatiškų įstaigų ir įmonių nedirbo. Valdininkai, tarnautojai ir darbininkai susirinko dalyvauti laidotuvių eisenoje. Dėl to gatvėse, buvo nepasiekiamas spūstis, niekada neragėta žmonių tirštė. Tvarkdariusiems teko daug dirbti. Jau tik organizuotos visuomenės buvo keblolika tūkstančių, nekaltant apie nepalyginti daugiau neorganizuotosios. Nesutildami gatvėse žmonės sulipo ant stogų, balkonų, apkibo langus.

Po pamaldų prasidėjo gedulinga eiseną į kapines. Prieš pamaldas, laike pamaldų ir po jų vis dar plaukė vainikai nešė juos organizacijos, atskiri asmenys; iš mažųjų gražiai pasirodė Žydai. Gyvų gėlių vainikais ir puokštėmis buvo tiek daug, kad atrodė, jog Kaune sunku bus rasti mažiausią gėlytę. Buvo vainikų ir puokščių kėlusiu tikrą pasigėrėjimą. Kiekvienas, kas ką pošė ant didvyrių karstų, nešė gražiausio ir brangiausio. Gatvėmis išsitiesė ilgiausia vainikų eilė. Karstams pasijudinus iš vietos ir slenkant gatvėmis, nuo balkonų ir iš minios ant jų bėrė gėlės. Prieš karstą ėjo didelis būrys panielių su baltomis lelijomis ir kitų gėlių puokštėmis rankose. Kelių orkestrų ir chorų giesmų gedulingi garsai, lėktuvų dūzgimas padangėse, gėlių jūra, ir virš viso to du vėliavomis apkloti karstai giliai graudino tas daugtūkstines minias ir jos verkė gryniausiomis širdies ašaromis.

Eisena iš Bazilikos į kapines ėjo ta pat tvarka, kaip iš aerodromo Bazilikon.

Didelį ir gilų įspūdį darė gausinga didvyrių lydinti dvasiškija.

Pilniausiomis žmonių gatvėmis, sulipusių ant stogų, balkonų, susikimšusių languose žmonių akimis palydima, ta nepaprastai įspūdinga eiseną pasiekė kapines.

Prieš didvyrių karstus prasidėjo kalbos. Pirmiausia prabilo ministeris pirmininkas p. J. Tūbelis. Po jo kalbėjo: Amerikos lietuvių atstovas, savanorių s-gos atstovas, amerikietis, žuvusių lakūnų gera pažįstama, daug padėjusi lakūnams Amerikoje renkanti lėšas skridimui organizuoti ir atvykusi čia manydama matyti Dariaus su Girėnų, gyvų ir sveikų, triumfą. Kalbėjo Dariaus įkurtos LFLS atstovas inž. Bulota, Šaulių s-gos pirmininkas p. Žmuidzinavičius, Pietų Amerikos lietuvių vardu kun. Sugintas, užsienio lietuviams remti d-jos pirmininkas p. Skipitis ir kt. Visu kalbos buvo labai gražios ir įspūdingos.

po kalbų orkestras pradėjo groti maldą, „Marija, Marija“. Subeldė trys salvės — paskutinė kariška pagarba didvyriams...

Karstai pastatyti kapinių koplyčioje. Apeigoms pasibaigus vyriausybės atstovai, aukštoji karininkija, žymūs visuomenės ir politikos darbuotojai, paskui ir palydovai paskutinį kartą aplankė karstą.

Nuliūdusios žmonių minios skirstėsi gatvėmis, kuriose vėjo vos pajudė namo karojo gedulo vėliavos. Bet didžiausi žmonių būriai traukė visomis gatvėmis į kapines, koplyčioje paguldytiems didvyriams nusilenkti. Judėjimas aplink kapines buvo didžiausias.

Kaunas negreit išgyvens Dariaus ir Girėno dieną skaudžius, jaudinančius įspūdžius, o atminį tos dienos liks amžinai.

Liepos 19 d. Kaunas buvo ištūstas. Tyliai riedėjo skruostais kartais ir slėpiamos ašaros. Pulk. Mačiulaitis paskaitė Respublikos Prezidento aktą, pagal kurį žuvusieji lakūnai apdovanoti Vyties kryžiais V. laipsnio. Perskaitytus aktą prie karstų priejo ministeris pirmininkas p. J. Tūbelis prisegė prie karstus dengiančių Lietuvos tautinių vėliavų Vycio ordinus.

Po ministerio pirmininko, pulk. Kazitėnas paskaitė aktą, apdovanojantį lakūnus Šauliu žvaigždėmis, o pulk. Šarauskas — apdovanojami skautu svastikos ženklų. Visi pasižymėjimo ženklai prisegti greta Vyties kryžiu. Pirmiausia kalbėjo susisiekiimo ministeris inž. V. Vileišis.

Po to orkestrui grojant ir išsiri klavusiomis karinumenės dalimis ginklu gerbiant, didvyrių karstai apdengti Vyties kryžiaus ordino vėliavomis. Dar kalbėjo Amerikos chargé d'affaires Lietuva M. L. Stafford. Prof. Z. Žemaitis, Deruluff bendrovės atstovas ir Lietuvos karo aviacijos viršininkas pulk. Pundzevičius.

Visų aerodroman susirinkusių dėmesį kreipė ir nepaprastai jaudino jaudina, gedulingai apsirengusi moteris, seno žilo vyro palaikoma, ir maža mergaitė. Tai žuvusiojo lakūno Dariaus žmona su dukrele: žilasis vyras — velionies uošvis, p. Škėma.

Velionis buvo vedęs 1921 m. 1925 m. susilaukė dukrelės. Jaunutės Amerikoje gyvendamas Darius palikė su savo šeimyna labai glaudžius santykius ir nekartą palikė materialiskai.

Čia pat buvo ir Dariaus sesuo su vyru. Ta giliai ašaruojanti grupė kėlė didžiausią visų susiaudinimą.

Čia pat buvo ir Girėno rolis, vos prieš savaitę grįžęs iš Amerikos tėvyne ir svajojęs su broliu lakūnu Lietuvoje susitikti. Girėnas nuolat klupo prie karsto, gailiai raudodamas šaukdamas žuvusių brolių vardus. Vaizdas sunkus, skaudus...

Be didžiausių minių aerodrome, tirščiausios žmonių eilės stovėjo abipusiai gedulingos eisenos kelio. Visos kalvos buvo žmonių nugultos. Visi langai buvo užkimšti, daugybė žmonių stovėjo ant balkonų ir stogų. Policijai buvo daug ir sunkaus darbo sulaukyti iš įvairių pusų besiveržiančių minių, kurį pa leista galėjo sumalti visą tvarkingą eiseną, pradaryti bala žino kokiu eibi.

Gaudžiant visu Kauno bažnyčių varpams, kūnai nulydėti Bazilikon ir paguldyti po jos skliautais. Trumpos pamaldos baigtos. Artimesnieji palydovai skirstėsi, užleisdami vietą tiems tūkstančiams žmonių, kurie stovėjo gatvėje ir laukė, kada gi jie įeis Bazilikon nusilenkti didvyriams.

Dariaus ir Girėno paskutinė kelionė Kaune.

Laidotuvių dieną jau nuo 8 val. Rotušės aikštėje rikiavosi įvairiausios lietuvių ir nelietuvių studentų ir visuomenės organizacijos. Jų vėliavos suėjo

arkikatedron — bazilikon. Kelių dešimčių tūkstančių minia užtvindė likusią aikštės dalį, aplinkines gatves. Bazilikon į gedulo pamaldas atvyko ministeris pirmininkas J. Tūbelis, susisiekiimo ministeris inž. V. Vileišis, valstybės kontrolierius V. Matulaitis, kariuomenės vadovybė, diplomatinis korpusas, daug aukštųjų karininkų, Vytauto Didžiojo universiteto rektorius prof. V. Čepinskis, profesoriai, visuomenės veikėjai, įstaigų vadovai. Pamaldų metu už žuvusiųjų vėles meldėsi daug dvasiškijos. Buvo matyti ir senieji tautos atgimimo veteranai.

Šv. mišias celebravo patsai arkivyskupas metropolitas Juozas pas Skvircekas, dalyvaujant dvasiškijos asistai. Gedulingųjų pamaldų metu giedojo valstybės operos choras, o kartu su juo žymiausieji mūsų dainininkai: Kipras Petrauskas, Grigaitienė, J. Mažeika Giedojo C. Sasnausko „Requiem“. J. Mažeika baigiantis mišioms pagiedojo solo „Kad skausmas tau širdį, kaip rep lėms suspaus“.

Jautrų pamokslą pasakė Kauno

je nemirė! Taip! Jie tik kitą gyvenimą gyvena negu mes.

Jie gyvi pas Dievą ir ateis diena, kada mes juos matysime, būsime su jais drauge, kaip jie šiandieną su mūsų draugais, Maironiais, Tumais. Jie yra ir bus amžinai gyvi lietuvių tautoje ir aeronautikos istorijoje savo kilniais pilietiškomis savybėmis, iš kurių galima pasimokyti visiems Lietuvos piliečiams ir dukterims, didiesiems ir mažiausiems, mokyčiausiems ir nemokymiesiems, miestiečiams ir kaimiečiams, o ypač mūsų gražiajam abiejų lyčių jaunimui, mūsų tautos ir valstybės žiedui. Man krito į akis šios čia gulinčių didvyrių ypatingai gražios pilietiškos dvasios. Pirmiausia — darbštumas. Abu lakūnai prieš keliasdešimt metų įvykdytą Lietuvos noturtingais vaikūčiais.

Savo darbštumu jie pasiekia tam tikros materialinės gerovės ir štai šiandieną susilaukia tikrai kunigaikštiško, karališko, kad ir laidotuvėse, pagerbimo. Ogi jų taupumas? Kaip žinome, jie beveik išimtinai savo uždarbiu sutapę centais įsigyja tą paukštį, kuris vis pernešė per neramuolį nuolat stantį Atlanto siaubūną. Tiesa, jie buvo medžiaginės paramos iš užjūrio savo brolių amerikiečių, tačiau esu tikras, kad, jei ne jų taupumas, mūsų pačių žėliai savo aeroplano nebūtų įsigyje.

O koks pasistebėtinas žuvusių lakūnų didvyrių valios stiprumas siekiant savo tikslo? Jis tiesiog apkrečia kiekvieną, jis slepia savo gražumą ir stiprybę. Pažvelgę į praeitį, mes randame lietuvių tautos vaduose panašios valios stiprumą. Pasizvalę po dabartį po mūsų tautos vadus ir mokytojus pastebime panašų reiškinį. Tik tokia valios stiprybė kuria didelius darbus ir pasiekia savo tikslą. Kaip daug čia mes visi iš narsuolių. Iaimėtojų galime pasimokyti! O ką bekalbėti apie mylimųjų Lietuvos sūnų čia prieš mus esančių kaip kilnių ir karštą Lietuvos tėvynės meilę. Juk juodu ant tėvynės meilės aukuro, kaip patys pasisako, ir sudeda savo gyvybės auką, ragindami ir visus savo brolius, ypač jaunuosius, tuo pat keliu eiti. Gerai įsidėmėkime jų testamento žodžius. Teskamba jie nuolat mūsų ausyse ir lūpose! Mokykimės iš jų didvyrių aukotis Tėvynei, Vaistybei ir Tautai. Lenkime šiandieną, lenkime visados prieš mūsų didvyrius mūsų galvas. Jie savo uždavinį atliko puikiai, nors jie šiandieną ir karste. Jie išgarsino Lietuvos motutės vardą ir garbę plačiajame pasaulyje. Jie savo kelią baigė. Dabar mūsų eilė. Mes juos mylime ir mylimo karštai. Vakar ir šiandien rodome jiems aukščiausio laipsnio šlovinę meilę. Šiandieną siuntėme pas Aukščiausiajį karštas maldas už narsiąjų brolių vėles. Parodykime jiems, poryt ir visados tokios pat krikščioniškos meilės mūsų maldosa, kurių jie yra labai reikalingi. Mat, kaip sako Šv. Raštas: — Išganingas yra darbas melstis už mirusius. A. a. duok mirusiems lakūnams didvyriams Steponui ir Stanislovui, Viešpatie, o amžinoji šviesa te jiems šviečia per amžius. Amen“. E.

— Prėš pat karstu atvykimą aerodromą jau buvo visi Kaune esantieji organizuotosios visuomenės vadovai, politikos, kultūros ir meno darbininkai.

Pietu pusėje pasirodė spiečius lėktuvu. Priešakyje skrido didelis, plačia sparnis Deruluffo lėktuvas, aplink jį trys eskadrilės Lietuvos kariškių, — devyni lėktuvai: jie buvo išskridę prie sienos Darius ir Girėnų pasitikti. Minios žmonių sustingusios sekė lėktuvų būrį.

Lėktuvas su karstais nuskrido virš Kauno, apsuko trejetą ratu pasisveikindamas su miestu. Lėktuvui leidžiantis didvyrius pasveikinti suskambėjo visu Kauno varpai ir fabriku sirenos. Pro lėktuvo langus matėsi daugybė gėlių ir vainikų ir išblyškė palydovu — kap. Morkaus, inž. Bulotos ir Eltos atstovo, dr. V. Kaupo veidai.

Vainiku lėktuve būta apie 20. Iš po jų pasimatė du karstai. Pirmiausia iš lėktuvo iškėlė Girėno karstą, paskui Dariaus. Apdengtus lietuviškomis vėliavomis lakūnai nunešė karstus prie katafalko. Nešant karstus orkestras sugrojo Lietuvos ir Amerikos Jungtinių Valstybių himnus. Žmonės ver-

SPAUDA MŪSŲ GALYBĖ.

DĖMESIO! DĖMESIO!

Villa Anastazijos Dr. J. Basanavičiaus vardo liet. prad. mokykla rengia gražų

VAKARA

šeštadienį tėvams ir vaikams ir sekmadienį, (rugpjūčio 27 d.) jauni mui. Bus suvaidinta 2 ju veiksmu vaidelis „Neklauzada Kazytė“, po to vaiku choras ir deklamacijos. Po vaidinimu šokiai iki 12 val.

Pradžią 7 val. vak.

Pakvietimus prašoma pasirūpinti iš anksto.

buvo... Sol... va... pusių... unicos... o at... urstai... kars... nē vė... urstus... pali... j kar... o At... ko pa... kars... iniuo... vie... tovai... is su... vo la... did... u lai... jialis... erialis

i jam... me... rasti... s pu... kūnai... ties... Šr... jiems... au jų... iminė... gos j... ynėn... rentė... is įsi... ingai... nbėjo... adžia... Ta... ip jie... tsidu... metu... lavę... val... me... Mane... kūnai... okėsi... rima... ūvili... tilpo... Kai... an ir... žėlia... nana... gar

Prancūzu Navigacijos Kompanija

SUD ATLANTIQUE — CHARGEURS REUNIS.

Išėjimas greitųjų laivų.

IŠ SANTOS Į PIETUS

IŠ SANTOS Į EUROPA

Belle Isle — C. R. 14 Rugpjūtė	Formose — C. R. 14 Rugpjūtė
Massilia — S. A. 25 Rugpjūtė	Belle Isle — C. R. 29 Rugpjūtė
Ebe'e — C. R. 26 Rugsėjis	Massilia — S. A. 1 Rugsėjis
Groix — C. R. 13 Rugsėjis	Ebe'e — C. R. 12 Rugsėjis

Daroma šamados iš Lietuvos 3 kl. paprasta, 3 kl. su kabina ir 3 kl. pagerinta.

AGENTAI:

S. PAULO

SANTOS

Cia Comercial e Maritima
Praça Ramos de Azevedo 9.

Cia Chargeurs Reunis
Rua 15 de Novembro, 186.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. app. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidurinių ir psichinių Laboratorija: tyrimas šlapimo, kraujo, mikrobu ir t. t.

Už apnokamus skelbimus redakcija ir administracija neatsako

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 2 — 6 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampus Boa Vista ir 25 d. Março)

2 andar, salas 4 e 5 Tel. 2-5068 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Laboratorija

MEDICINIŠKAS IŠTYRIMAS

(Nugarakaulio smegenų kraujo šlapimo ir išmatų). Tikras ir geras.

DR. A. KANDIA IR M. KOGAN.

persikėlė į Rua Barão Itapetininga 52. 3 aukštas. Telef 4-0218

Démesio!

Démesio!

Jaunime! nepraleisk progos pasilinksinti ir pašokti! š. m. rugpjūčio mėn. 6, 13, ir 27 dienomis, sekmadieniais B. L. Jaunimo Sga «Viltis» rengia linksmus šokių

VAKARUS

Lietuvių Namų salėj rua Bandeirantes 92.

Vakarų pradžia 7 v. vak. pabaiga 12 v. naktį

GRIEŽ LIET. DŪDŲ ORKESTRAS

Pakvietimai gaunami «Liet. Braz.» redakcijoj ir pas draugijos narius. «Vilties» Valdyba.

Pranešimas.

Pranešama visuomenės žiniai, kad „Liet. Sąjunga Brazilijoj“, Lietuvių namė rua Bandeirantes 92, atidarė KNYGYNĄ. Knygos skaityti išduodamos Sekmadieniais nuo 1 iki 4 val. vak., antradieniais ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 12 iki 3 val. p.

Mokesnis 1\$000 į mėnesį.

Knygyno Vedėjas.

PINIGŲ KURSAS.

Litas — — — — —	2\$300
Prancūzų frankas — — — — —	\$700
Vok. markė — — — — —	4\$400
Ital. lira — — — — —	\$900
Doleris — — — — —	12\$400
Urugvajaus pezas — — — — —	7\$000
Argentinios pezas — — — — —	4\$300
Anglų svaras — — — — —	60\$750
Lenkų — — — — —	1\$900

DR. S. MEITIN.

Ultravioletiniai spinduliai.

(Diplomuotas Geidelbergo ir Rio universiteto.)

Priima: vidurinių, veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak. susikalbama lietuviškai.

RUA BARÃO ITAPETININGA 37 a salas 8 — 9. Tel. 4-0715.

PRISIEKUSIS VERTEJAS.

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, viešius liūdijimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir lietybės įgijimui.

MIGUEL OCOUGNE

RUA 15 DE NOVEMBRO NR. 32. TEL. — 2-6393.

MEDICINOS FELČERIS.

Baigęs rusų medicinos klasinę mokyklą su 25-ų m. praktika ligoninėse ir klynkose Rusijoje, Vokietijoje, Lietuvoje ir Lenkijoje, prityręs gydyme vidurinių, odos, lyties (venerinių), nervų, širdies, džiovos, mažakraujystės ir kitų ligų.

Kalba Lietuviškai, Rusiškai, Lenkiškai, Vokiškai ir Portugaliskai.

IZIDORO GARLO

Rua Anhaia 100 (B. Retiro).

Dr. A. M. Kandia

Venerinių, vidurinių ir vaikų ligų. Priima: nuo 9 iki 11 v. ir nuo 3 iki 6 val.

Analizė ligoniams nemokama. persikėlė į rua Barão Itapetininga, 52. 3° andar, Telef. 40218.

Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai

Vokiečių fotografijų įstaiga „BERNARDO“

įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinti, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT
Rua São Caetano, 111 (senas n.103)
Sã o P a u l o.

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą	
Bagė	27. VIII 33
Astrida	31 VIII 33
Olympia	14 IX 33

Klinos pigios.

Parduodame laivakortes pigiausiomis negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išievybės klausimais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklaušimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Šamados. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA |kurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampus rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuojamas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai |įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

